

УДК 81'25

DOI: <https://doi.org/10.31861/gph2024.850-851.74-84>

**ORGANISATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS
FOR THE DEVELOPMENT OF COMPETENCE IN SCIENTIFIC AND
TECHNICAL TRANSLATION ON THE MOODLE PLATFORM**

**ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ
КОМПЕТЕНТНОСТІ В НАУКОВО-ТЕХНІЧНОМУ ПЕРЕКЛАДІ
НА ПЛАТФОРМІ MOODLE**

Антоніна КОРОЛЬ

кандидат філологічних наук, доцент
доцент кафедри германської філології та перекладу
факультет іноземних мов
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
a.korol@chnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-1576-0120>

The publication presents the theoretical and practical basis of the methodology of teaching scientific and technical translation in higher education institutions. The purpose of the study is to develop a new electronic (multimedia) course 'Scientific and Technical Translation of the First Foreign Language' on the Moodle educational platform for training students of higher education (first / bachelor's degree) Specialty 035 – Philology.

The object of the study is the process of forming translation competence in various types of written scientific and technical translation from German into Ukrainian and vice versa. To achieve this goal, general scientific theoretical and empirical methods were used (analysis and comparison of scientific literature on the research topic); pedagogical methods (method of pedagogical observation, documentary method, which helped to process and systematise the results of an anonymous sociological survey of students of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University); sociological methods (method of sociological survey at the statement stage).

The proposed course for the development of professional competences in bilateral written scientific and technical translation is an e-learning tool that contains teaching materials, translation tasks, glossaries, tests and a set of exercises to develop students' skills in bilateral written scientific and technical translation. To create a set of preparatory (pre-translation) exercises and translation tasks, various activities and resources of the Moodle learning platform were used, including folders with information and reference material, WIKI, GLOSSARY, LESSON, TASK, HYPERLINK, TEST, SEMINAR, FORUM, CHAT, etc.

Keywords: *professional competence of a translator, full written, annotated and abstract translation, scientific and technical text, e-course.*

У публікації представлено теоретичні та практичні засади методики викладання науково-технічного перекладу у ЗВО. Метою дослідження є розробка нового електронного (мультимедійного) курсу "Науково-технічний переклад першої іноземної мови" на освітній платформі Moodle для підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти, спеціальності 035 – Філологія, спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно, перша – німецька) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. Об'єкт дослідження – процес формування перекладацької компетентності у здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти у різних видах письмового науково-технічного перекладу з німецької мови українською та навпаки. Для досягнення поставленої мети використано загальнонаукові теоретико-емпіричні методи (аналіз та порівняння наукової літератури з теми дослідження, освітніх програм, посібників з галузевого та науково-технічного перекладу), педагогічні методи (метод педагогічного спостереження, документальний метод, що допомогли опрацювати та систематизувати результати анонімного соціологічного опитування здобувачів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича), соціологічні методи (метод соціологічного опитування на констатувальному етапі дослідження у формі анонімного опитування в онлайн-форматі) тощо. Пропонований курс для розвитку фахових компетенцій у двосторонньому письмовому науково-технічному перекладі є електронним засобом навчання, який містить навчально-методичні матеріали, перекладацькі завдання, глосарії, тести та комплекс вправ для формування у студентів умінь двостороннього письмового науково-технічного перекладу. Для створення комплексу підготовчих (доперекладацьких) вправ та перекладацьких завдань використано різні діяльності й ресурси навчальної платформи Moodle, зокрема теки з інформаційно-довідковим матеріалом, WIKI, ГЛОСАРІЙ, УРОК, ЗАВДАННЯ, ГІПЕРПОСИЛАННЯ, ТЕСТ, СЕМІНАР, ФОРУМ, ЧАТ тощо.

Ключові слова: професійна компетентність перекладача, повний письмовий, анотаційний та реферативний переклад, науково-технічний текст, електронний курс.

I. ВСТУП

В умовах глобалізації та інтеграції України в Європейський союз все більше зростає міжнародна співпраця вітчизняних підприємств різних галузей, які потребують фахівців, здатних надавати перекладацькі послуги, дотримуючись поставлених замовником вимог та строків. Тому якісна підготовка перекладачів у ЗВО до здійснення науково-технічного перекладу є на часі та потребує глибшого дослідження.

Актуальність дослідження визначається тим, що, зважаючи на зростання попиту у високоякісному перекладі та перекладачах, здатних його забезпечити, на думку Л.І. Довгань «система професійної підготовки філологів-перекладачів в Україні потребує не тільки збільшення чисельності здобувачів (майбутніх випускників), а й вдосконалення змісту, форм і методів їхнього навчання» (Довгань, 2023, с. 153). Цілком слушним є зауваження дослідниці стосовно того, що сучасний перекладач повинен мати як високий якісний рівень професійної перекладацької компетентності, так і бути готовим й здатним до швидкої перебудови та адаптації до нових умов перекладацької діяльності у всіх формах її прояву (Довгань, 2023, с. 153).

Проблемами методики навчання науково-технічного перекладу займалися такі вчені, як Дудіна О. В. (2020), Т. І. Кавицька (2015), Масур Г. С. (2018), О. А. Михайленко (2015), А. Л. Міщенко (2015), Н. В. Нечаєва і С. Ю. Светога (2018), Стрілець В. В. (2019), Я. Г. Фабрична (2015), Л. М. Черноватий (2017) та ін.

У представлений публікації спробуємо продемонструвати результати нашого дослідження, а саме новий розроблений курс "Науково-технічний переклад з основної іноземної мови" на платформі Moodle для здобувачів першого рівня вищої освіти, спеціальності 035 – Філологія, спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька.

Мета дослідження – розробити новий електронний курс "Науково-технічний переклад з основної іноземної мови" на навчальній платформі Moodle для навчання майбутніх філологів-перекладачів. Електронний курс розраховано на 90 годин, він містить комплекс навчально-методичних, інформаційно-довідкових матеріалів, перекладацькі завдання, глосарії, тести та вправи для формування у майбутніх перекладачів умінь двостороннього письмового науково-технічного перекладу.

Об'єкт дослідження – процес формування перекладацької компетентності у здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти у різних видах письмового науково-технічного перекладу (мовна пара – німецько-українська).

Методи дослідження. Для досягнення вказаної мети ми послуговувались такими науковими методами дослідження: загальнонаукові теоретико-емпіричні методи (аналіз та порівняння наукової літератури з теми дослідження, освітніх програм, посібників з галузевого та науково-технічного перекладу); педагогічні методи, зокрема спостереження для обробки емпіричних даних; соціологічні методи (метод соціологічного опитування на констатувальному етапі дослідження у формі анонімного опитування в онлайн-форматі) та ін.

II. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

У цій статті ми пропонуємо до розгляду нашу модель організації навчального процесу на платформі Moodle, структуру і зміст електронного курсу, тематику вправ та завдань до здійснення анотаційного, реферативного й повного письмового двостороннього науково-технічного перекладу та його редагування.

Розміщення електронного курсу на навчальній платформі Moodle надає змогу використовувати різні типи і види вправ, а також підготовчих та перекладацьких завдань за допомогою комбінації відповідних видів діяльності / ресурсів: СТОРІНКА, УРОК, ЗАВДАННЯ, ТЕСТ, СЕМІНАР, ФОРУМ, ЧАТ, ГІПЕРПОСИЛАННЯ.

Використовуючи дидактичні можливості Moodle, процес набуття професійних перекладацьких компетентностей науково-технічного перекладу поділено на такі предметні модулі:

- Модуль 1 "Анотаційний двосторонній переклад науково-популярного тексту";
- Модуль 2 "Реферативний двосторонній переклад наукового тексту";
- Модуль 3 "Повний письмовий двосторонній переклад та редагування науково-технічного тексту".

Кожна тема курсу, на нашу думку, повинна мати такі основні компоненти: форум, довідково-інформаційний матеріал, комплекс підготовчих вправ для формування компетентності в анотаційному, реферативному та повному двосторонньому видах науково-технічного перекладу, а також тестові завдання до теми.

Структура і зміст курсу "Науково-технічний переклад з основної іноземної мови" з відповідним розподілом годин для практичних занять та самостійної роботи студентів представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

**Структура і зміст електронного курсу
"Науково-технічний переклад з основної іноземної мови"**

Предметний зміст модуля 1 "Анотаційний двосторонній переклад наукового тексту"			
Тематична спрямованість	Кількість годин		
	Всього	Практичні	С/Р
T1: Переклад науково-популярної статті зі сфери охорони навколишнього середовища (з німецької мови українською)	4	2	2
T2: Переклад науково-популярної статті зі сфери енергозбереження (з української мови німецькою)	4	2	2
T3: Переклад науково-популярної статті зі сфери природознавства (з німецької мови українською)	4	2	2
T4: Переклад науково-популярної статті зі сфери природознавства (з української мови німецькою)	4	2	2
Предметний зміст модуля 2 "Реферативний двосторонній переклад наукового тексту"			
Тематична спрямованість	Кількість годин		
	Всього	Практичні	С/Р
T1: Реферативний переклад наукової статті зі сфери медицини (з німецької мови українською)	5	2	3
T2: Реферативний переклад наукової статті зі сфери медицини (з української мови німецькою)	5	2	3
T3: Реферативний переклад наукової статті зі сфери ІТ-технологій (з німецької мови українською)	5	2	3
T4: Реферативний переклад наукової статті зі сфери ІТ-технологій (з української мови німецькою)	5	2	3
Предметний зміст модуля 3 "Повний письмовий переклад та редагування науково-технічного тексту"			
Тематична спрямованість	Кількість годин		
	Всього	Практичні	С/Р
1. Повний письмовий двосторонній переклад та редагування науково-технічного тексту			
T1: Повний письмовий переклад технічного тексту зі сфери автомобілебудування (з німецької мови українською)	8	2	6
T2: Повний письмовий переклад технічного тексту зі сфери автомобілебудування (з української мови німецькою)	8	2	6
2. Повний письмовий двосторонній переклад технічного тексту			
T1: Повний переклад інструкції до кухонного приладдя (з німецької мови українською)	9	2	7
T2: Повний переклад інструкції до кухонного приладдя (з української мови німецькою)	9	2	7
3. Редагування перекладу технічного тексту			
T1: Редагування технічного перекладу з німецької мови українською	7	2	5
T2: Редагування технічного перекладу з української мови німецькою	7	2	5
Модуль-контроль (залік)	6	2	4
Всього годин за семестр	90	30	60

Як видно з таблиці 1, електронний курс "Науково-технічний переклад з основної іноземної мови" складається з трьох модулів, кожен з яких містить розроблені теми із перекладацькими завданнями, підготовчими доперекладацькими вправами, довідково-

інформаційним теоретичним матеріалом, посиланнями на паралельні тексти, тестами тощо. Розглянемо детальніше кожний модуль курсу та проаналізуємо його особливості. Два перші модулі складаються з чотирьох тем, а третій модуль поділено на три підрозділи, кожен з яких містить по дві теми. Курс розрахований на один семестр, охоплює 90 год (3 кредити ЄКТС), одне практичне заняття на тиждень (30 год), решта годин відведено на самостійне опрацювання матеріалу (60 год).

Модуль 1 "Анотаційний двосторонній переклад наукового тексту" містить теоретичну частину (на ресурсі СТОРІНКА) та 4 теми. Кожна тема наповнена комплексом підготовчих доперекладацьких вправ, завданням яких є навчити студентів надавати стисло характеристику тексту оригіналу та відтворювати лише невелику частину інформації. У цьому блоці передбачено такі види вправ: на засвоєння нової термінології, на розвиток навичок аналізу вихідного тексту, розпізнання ключових елементів тексту, виокремлення перекладацьких проблем (див. Рис. 1).

Науково-технічний переклад
/ 1.1. Підготовчі вправи до здійснення анотаційного перекладу науково-популярної статті з німецької мови українською

УРОК

1.1. Підготовчі вправи до здійснення анотаційного перекладу науково-популярної статті з німецької мови українською

Урок Налаштування Звіти Більше ▾

Позначити як виконано

1. Ergänzen Sie das Assoziogramm. Welche Ideen fallen Ihnen ein?
2. Übersetzen Sie die gegebenen Begriffe ins Ukrainische, verwenden Sie ggf. ein Wörterbuch!
3. Machen Sie die Sätze kürzer, indem Sie Wörter entfernen, die erklären oder unterstützende Informationen liefern!

Рис. 1 Зразок оформлення підготовчих вправ до здійснення анотаційного перекладу на Moodle

Основним навчальним елементом кожної окремої теми відповідного модуля є конкретне перекладацьке завдання (письмовий двосторонній переклад науково-технічного тексту), до якого поступово і поетапно готуються студенти, виконуючи підготовчі доперекладацькі вправи. Зразок оформлення такого перекладацького завдання на платформі Moodle подано на Рис. 2.

ЗАВДАННЯ

1.2. Анотаційний переклад науково-популярної статті "Klimaschutz gegen Umweltschutz?" українською мовою

Завдання Налаштування Розширене оцінювання Більше ▾

Позначити як виконано

Übersetzen Sie den Artikel "**Klimaschutz gegen Umweltschutz?**" von Dietrich Murswiek ins Ukrainische und achten Sie dabei auf alle Besonderheiten der Annotationsübersetzung!

<http://www.dietrich-murswiek.de/files/Murswiek,-Klimaschutz-Umweltschutz-Konflikte-Z.pdf>

 Murswiek,-Klimaschutz-Umweltschutz-Konflikte-Z.pdf 13 September 2022, 18:20 PM

Рис. 2 Зразок оформлення перекладацького завдання на платформі Moodle

Модуль 2 "Реферативний двосторонній переклад наукового тексту" традиційно складається з: теоретичної частини та 4-х тем. Кожна тема другого модуля також містить підготовчі вправи до здійснення реферативного перекладу, тестові завдання на закріплення знань з термінології до теми конкретного перекладацького завдання (див. Рис. 3) та власне перекладацькі завдання.

Ordnen Sie die gegebenen Begriffe und wählen Sie die richtige Übersetzung!	
Система гарячого водопостачання	Вибрати...
Рефлектор Френеля	Fresnel-Reflektor
Сумарна енергія	Вибрати...
Енергія газу з органічних відходів	Вибрати...
Електрична енергія	Вибрати...
Аеротермальна енергія	Вибрати...
Сонячна електростанція	Вибрати...
Циркуляційний насос	Вибрати...
Технічні характеристики	Вибрати...
Розподільний видобуток електрики	Вибрати...

Рис. 3 Зразок оформлення тестових завдань на платформі Moodle

У цьому блоці передбачено такі види вправ: на формування у студентів навичок "стискати" основний зміст тексту за умови іншої мови, на яку виконується переклад; на відкидання другорядної інформації й виокремлення основної та виконання перекладу за відповідним алгоритмом.

Модуль 3 "Повний письмовий двосторонній переклад та редагування науково-технічного тексту" складається з трьох підрозділів: повний письмовий двосторонній переклад науково-технічного тексту, повний письмовий двосторонній переклад технічного тексту (інструкції), редагування перекладу технічного тексту та модуль-контроль. Окрім перекладацьких завдань і підготовчих вправ, у цьому модулі студентам пропонується здійснити доперекладацький аналіз вихідного тексту.

Для здійснення повного письмового перекладу технічного тексту у кожному блоці зібрано відповідні паралельні тексти до конкретної тематики, якими студенти можуть послуговуватися у процесі виконання перекладацького завдання.

У двох темах третього підрозділу "Редагування перекладу технічного тексту" студентам пропонується вид діяльності СЕМІНАР, за допомогою якого вони можуть редагувати переклади один одного, а також переклад, який здійснений за допомогою сервісу машинного перекладу Google Translator чи DeepL Translate (див. Рис. 4).

Науково-технічний переклад

/ 2.1. Редагування перекладу технічного тексту (здійсненого іншим студентом) з української мови німецькою

СЕМІНАР

2.1. Редагування перекладу технічного тексту (здійсненого іншим студентом) з української мови німецькою

Семінар Налаштування Форма оцінки Розподіл подання Більше ▾

Етап налаштування

Етап налаштування Поточний етап ●	Етап здачі робіт Перейдіть до фази подання ○	Етап оцінювання Перейдіть на етап оцінювання ○	Етап оцінювання оцінок Перейдіть до етапу оцінки ○	Закрито Закрити майстерню ○
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Задати вступ до семінару ✗ Надати інструкції по роботі ✓ Редагувати форму оцінювання ✓ Перейдіть до наступного етапу 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Надати інструкції по оцінюванню ✓ Розподілення робіт очікується: 0 надано: 0 до розміщення: 0 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Вирахувати оцінки за роботи очікується: 0 вираховано: 0 ✓ Вирахувати бали за оцінювання очікується: 0 вираховано: 0 ✓ Написати висновок для семінару 	

Опис ▾

Bearbeiten Sie die Übersetzung eines technischen Textes! Korrigieren Sie die Übersetzungsfehler!

Рис. 4 Зразок оформлення завдання для студентів з редагування перекладу

Розглянемо детальніше структурні компоненти електронного курсу для формування вмінь та навичок анотативного і реферативного видів письмового перекладу здобувачами вищої освіти.

У таблиці 2 подано перелік структурних компонентів кожного розділу курсу: резюме курсу; довідково-інформаційний матеріал (СТОРІНКА / ГІПЕРПОСИЛАННЯ); ФОРУМ, ЧАТ; комплекс вправ та перекладацьких завдань (УРОК, ЗАВДАННЯ), ТЕСТ.

Таблиця 2

Структурні компоненти окремого розділу електронного курсу для навчання анотаційного й реферативного письмового перекладу

№	Структурні компоненти	Зміст і мета
1.	Резюме курсу	Детальний опис курсу, ознайомлення з матеріалами розділу
2.	Довідково-інформаційний матеріал	Забезпечення студентів необхідним довідковим матеріалом: теоретичні статті, довідкові джерела інформації
3.	Форуми, чати	Можливість спілкування на професійні теми (обговорення й вирішення проблем, труднощів під час перекладу)
4.	Комплекс вправ та перекладацьких завдань (урок, завдання)	Завдання, спрямовані на формування навичок та професійної компетентності для здійснення анотаційного і реферативного письмового перекладу
5.	Тест	Здійснення контролю засвоєння відповідного матеріалу

Ми вважаємо за доцільне продемонструвати, як на практиці проводиться робота над вправами та які можливості надає електронний курс для навчання майбутніх перекладачів основ науково-технічного перекладу.

Відповідно до розробленої моделі на першому занятті першого модуля пропонується вступна міні-лекція (до 15-ти хв.) з метою ознайомлення здобувачів з особливостями

організації навчального процесу на цій платформі (реєстрація на курс, хід роботи, особливості проведення контролю, оцінювання, отримання порад викладача, чати, форуми, структура завдань тощо), планування й реалізації індивідуального засвоєння матеріалу студентами.

До початку роботи з електронним курсом здобувачі ознайомлюються з його структурою, розподілом навчальних елементів за модулями, тематичним спрямуванням перекладацьких завдань та принципом самостійної роботи на платформі Moodle. Після цього студент може розпочинати навчання в електронному курсі з першого модуля. Кожен модуль передбачає вивчення конкретного теоретичного матеріалу перед виконанням практичних перекладацьких завдань. Довідково-інформаційний матеріал студенти зможуть знайти за відповідними покликаннями у папці "Теорія до теми модуля". Ознайомлення з інформаційно-довідковою інформацією може знадобитися їм для виконання відповідних вправ.

За допомогою ресурсів ЧАТ та ФОРУМ здобувачі мають можливість спілкуватися один з одним та з викладачем, обговорювати труднощі перекладу, можливі шляхи їх розв'язання в зручному форматі.

Завдання різняться тим, що до них викладач може додавати відповідні перекладацькі завдання для навчання письмового перекладу, де вихідний текст прикріплюється за допомогою документу Word. Завдання на встановлення відповідності передбачають автоматизовану перевірку сформованості умінь і навичок студентів. Також студентам надається можливість вести словник-термінів з науково-технічною термінологією.

Слід наголосити, що вправи, представлені такими видами діяльності в Moodle як УРОК та ЗАВДАННЯ, де здобувачі можуть прикріплювати і надсилати переклад у форматі документу Word, перевіряє безпосередньо викладач або його асистент, а вправи тестового зразка (ТЕСТ) перевіряються системою автоматично, або ж пропонуються тести з відкритими відповідями, де викладач задає критерії оцінювання (час виконання, термін здачі, кількість балів). Студент має лише одну спробу на виконання тесту, за результатами якого виставляється відповідний бал у "Журнал оцінок" і зараховується до курсу.

Подальшим кроком роботи студентів буде виконання комплексу підготовчих вправ для здійснення анотаційного двостороннього перекладу з німецької мови українською і навпаки безпосередньо в розробленому розділі курсу відповідного модуля. Традиційно ми розпочинаємо з науково-популярної статті про захист навколишнього середовища і завершуємо науковим текстом про будову Землі. Усі завдання подані у порядку зростання ступеня складності: від простішого до складнішого.

Далі студенти здійснюють реферативний двосторонній переклад наукового тексту з німецької мови українською й навпаки. Цей блок складається з: перекладу наукової статті зі сфери медицини (з української мови німецькою і навпаки); перекладу наукової статті зі сфери ІТ-технологій (з німецької мови українською і навпаки).

Наступний етап – здійснення повного письмового двостороннього перекладу наукової статті й технічної інструкції. Після оволодіння основними навичками та вміннями анотаційного, реферативного видів перекладу, студентам пропонується самостійно здійснити переклад, враховуючи всі особливості науково-технічного перекладу. Проте підготовчим етапом до цього завдання вважаємо – навчити студентів здійснювати доперекладацький аналіз наукової статті, наприклад зі сфери автомобілебудування чи технічної інструкції по використанню кухонного приладдя. Для цього ми послуговуємося ресурсом ЗАВДАННЯ, де студенти можуть ознайомитися з текстом, який будуть перекладати з німецької мови українською, перейти за покликанням на сайт зі статтею та розпочати аналіз за конкретними критеріями (спільними для всіх учасників перекладацького процесу).

Доперекладацький аналіз тексту спрямований на визначення зовнішніх і внутрішніх особливостей тексту оригіналу, полегшує процес здійснення адекватного перекладу тексту.

Друге завдання студентів полягає у роботі з паралельними текстами перед здійсненням повного письмового науково-технічного перекладу з німецької мови українською. Як

зазначалось раніше, такий вид діяльності створюється за допомогою ресурсу ГПЕРПОСИЛАННЯ, де розміщуються покликання на сайти зі статтями схожої тематики мовою перекладу.

А. Нойберт та Г. Шрев (1992, с. 137) виокремлюють паралельні тексти, що є прикладом певного жанру. Перекладач використовує їх як орієнтир для дотримання жанрової єдності, враховує особливості організації та структури тексту, а також стилю в мові перекладу, що уможливує краще сприйняття перекладного тексту цільовою аудиторією. Паралельні тексти дозволяють перекладачам підібрати відповідний еквівалент необхідного терміна мовою перекладу, часто терміна, який відсутній у словниках. Під час виконання цього завдання студенти мають можливість детальніше ознайомитися з відповідною термінологією та здійснити адекватний переклад.

Наступним етапом ми пропонуємо здобувачам виконання комплексу доперекладацьких завдань для повного письмового перекладу технічного тексту з німецької мови українською. Перше завдання – навчитись укладати двомовні вузькоспеціалізовані глосарії, термінологічні словники, що значно поглибить фаховий словниковий запас майбутніх перекладачів.

Після опрацювання вузькогалузевої термінології, з'ясування конкретних деталей, порівняння термінологічних систем обох культур та пошуку рішення перекладацьких проблем у разі відсутності відповідника в мові перекладу студентам пропонується перейти власне до процесу уважного читання вихідного тексту. Процес читання передбачає детальний аналіз та сприйняття змісту вихідного науково-технічного тексту, розуміння технічної термінології, попередній пошук еквівалентів у цільовій мові. Для цього ми пропонуємо таке завдання: створення плану наукової статті. Це завдання дозволяє поділити текст на уривки, які допомагають здобувачеві чіткіше впорядкувати для себе наведені у тексті поняття.

До процесу після читання вихідного науково-технічного тексту відносять перевірку адекватності розуміння лексичних одиниць, однозначності / неоднозначності їхніх визначень, а також виокремлення незрозумілих понять, які слід дослідити детальніше безпосередньо під час перекладу (Kade, 1980). На цьому етапі студентам пропонується зробити чорновий варіант перекладу наукової статті та інструкції по використанню кухонного приладдя.

Заключним етапом здобуття відповідних перекладацьких навичок буде редагування студентами науково-технічного перекладу з німецької мови українською і навпаки. Для цього ми пропонуємо два види завдань на редагування: 1) редагування перекладу технічного тексту (здійсненого за допомогою машинного перекладу) з німецької мови українською; 2) редагування перекладу технічного тексту (здійсненого іншим студентом) з української мови німецькою, які створені в навчальному ресурсі ЗАВДАННЯ та СЕМІНАР. Завдяки таким завданням, на нашу думку, здобувачі можуть спробувати себе в ролі перекладача-редактора під час редагування робіт своїх колег-одногрупників, а також під час редагування перекладу, здійсненого Google Translate чи DeepL Translate. Кожен студент має можливість перевірити роботу свого колеги, обґрунтувавши власну думку з додаванням коментарів. Роботи між студентами розподіляються системою автоматично (у тому числі кількість текстів для редагування на одного студента) і регулюється викладачем за допомогою дидактичних можливостей платформи Moodle.

Курс завершується модуль-контролем, після якого оцінюються компетентності, яких набули студенти під час опанування дисципліни упродовж семестру.

III. ВИСНОВКИ

Електронний курс для навчання майбутніх перекладачів двостороннього письмового науково-технічного перекладу є електронним засобом навчання, який виконує інформативну, освітню, мотивувальну, комунікативну та контрольну функції. Курс "Науково-технічний переклад з основної іноземної мови" розміщено на навчальній платформі Moodle у мережі Інтернет (режим доступу до ресурсу: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2080>),

містить комплекс навчально-методичних, інформаційно-довідкових матеріалів, перекладацькі завдання, глосарії, тести та комплекс вправ для формування у студентів умінь двостороннього письмового науково-технічного перекладу. Під час створення контенту було використано різні види діяльності / ресурси навчальної платформи Moodle: теки з інформаційно-довідковим матеріалом, WIKI, ГЛОСАРІЙ, УРОК, ЗАВДАННЯ, ГПЕРПОСИЛАННЯ, ТЕСТ, СЕМІНАР, ФОРУМ, ЧАТ тощо. Перспективою подальшого дослідження вважаємо розробку критеріїв оцінювання письмового науково-технічного перекладу, що є невід'ємною складовою організації процесу навчання майбутніх перекладачів у цій галузі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Довгань Л. І. Сучасні підходи та тенденції професійної підготовки майбутніх філологів-перекладачів у системі вищої освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Київ-Вінниця, 2023. Вип. 69. С. 152–163.
- Дудіна О. В. Підготовка фахівців з технічного перекладу в університетах США: дис. ... кан-т пед. наук : 13.00.04 / Київ. Інститут вищої освіти НАПН України, 2020. 217 с.
- Король А., Діордійчук Л. Запровадження курсу «Науково-технічний переклад з основної іноземної мови»: актуальний стан професійної підготовки перекладачів до здійснення науково-технічного перекладу. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія*. Чернівці, 2022. Вип. 841. С. 57–66.
- Масур Г. С. Стратегічна компетенція як компонентна детермінанта професійної компетентності майбутніх перекладачів. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. 2018. № 6. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/11579/1/%D0%9Cасur.pdf> (дата звернення 05.04.2024).
- Овдій Н. Концептуальні засади професійної підготовки перекладачів в Україні та Німеччині. Новації і традиції перекладу: українські студії в європейському вимірі (присвячена року Європи в Україні) : зб. матеріалів доп. учасн. міжнар. наук. практ. кон. Київ, 2020. С. 63–65. URL: <https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u333/materiali.pdf> (дата звернення: 14.06.2024).
- Перова С. В. Підготовка викладачів перекладу як педагогічна проблема. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2021. № 95. URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4444> (дата звернення: 06.11.2022).
- Стрілець В. В. Етапи навчання повного письмового науково-технічного перекладу. *Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія*. Київ, 2019. Вип. 31. С. 78–86.
- Фабрична Я. Г. Ринок перекладацьких послуг: аналітичний огляд тенденція, структури, вимог до фахівців з письмового перекладу. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*. Харків, 2021. Вип. 94. С. 79–86.
- Фабрична Я.Г. Сучасні тенденції у професійній підготовці майбутніх перекладачів. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки*. Дніпро, 2021. № 2 (22). С. 284–290.
- Черноватий Л. М. Зміст навчання майбутніх філологів галузевого перекладу: компетентнісний підхід. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Педагогіка*, 2017. № 4. С. 126–134.
- Kade O. Die Sprachmittlung als gesellschaftliche Erscheinung und Gegenstand wissenschaftlicher Untersuchung : Übersetzungswissenschaftliche Beiträge 3. Leipzig, 1980. P. 71–197.
- Kim O. D. T., Minh N. T. T. Improving speaking skill for technical students at IUH through experiential activities. *Linguistics and Culture Review*. 2021. № 5, p. 2365–2380. URL: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1983> (Last accessed 08.06.2024).
- Neubert A., Kent G. Shreve. Translation as Text. London: The Kent State University Press, 1992. 171 p.

REFERENCES

- Dovhan L. I. Suchasni pidkhody ta tendentsii profesiinoy pidhotovky maibutnikh filolohiv-perekladachiv u systemi vyshchoi osvity [Modern approaches and trends in the professional training of future philologists and translators in the system of higher education]. Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy. Kyiv-Vinnytsia, 2023. Vyp. 69. S. 152–163.
- Dudina O. V. Pidhotovka fakhivtsiv z tekhnichnoho perekladu v universytetakh SShA [Training in technical translation at US universities]: dys. ... kan-t ped. nauk : 13.00.04 / Kyiv. Instytut vyshchoi osvity NAPN Ukrainy, 2020. 217 s.
- Korol A., Diordiichuk L. Zaprovdzhennia kursu «Naukovo-tekhnichni pereklad z osnovnoi inozemnoi movy»: aktualnyi stan profesiinoy pidhotovky perekladachiv do zdiisnennia naukovo-tekhnichnoho perekladu [Introduction of the course "Scientific and Technical Translation from the Main Foreign Language": the current state of professional training of translators for scientific and technical translation]. Naukovi visnyk Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha. Hermanska filolohiia. Chernivtsi, 2022. Vyp. 841. S. 57–66.
- Masur H. S. Stratehichna kompetentsiia yak komponentna determinanta profesiinoy kompetentnosti maibutnikh perekladachiv [Strategic competence as a component determinant of future translators' professional competence]. Naukovi visnyk Pivdenoukrajinskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushynskoho. 2018. № 6. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream/123456789/11579/1/%D0%9CAsur.pdf> (data zvernennia 05.04.2024).
- Ovdii N. Kontseptualni zasady profesiinoy pidhotovky perekladachiv v Ukraini ta Nimechchyni [Conceptual foundations of professional training of translators in Ukraine and Germany]. Novatsii i tradytsii perekladu: ukraïnski studii v yevropeiskomu vymiri (prysviachena roku Yevropy v Ukraini) : zb. materiv dop. uchasn. mizhnar. nauk. prakt. kon. Kyiv, 2020. S. 63–65. URL: <https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u333/materiali.pdf> (data zvernennia: 14.06.2024).
- Perova S. V. Pidhotovka vykladachiv perekladu yak pedahohichna problema [Training Translation Teachers as a Pedagogical Problem]. Zbirnyk naukovykh prats «Pedahohichni nauky». 2021. № 95. URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4444> (data zvernennia: 06.11.2022).
- Strilets V. V. Etapy navchannia povnoho pysmovooho naukovo-tekhnichnoho perekladu [Stages of learning full written scientific and technical translation]. Visnyk KNLU. Seriiia Pedahohika ta psykholohiia. Kyiv, 2019. Vyp. 31. S. 78–86.
- Fabrychna Ya. H. Rynok perekladatskykh posluh: analitychnyi ohliad tendentsiia, struktury, vymoh do fakhivtsiv z pysmovooho perekladu [Translation services market: analytical overview of trends, structure, requirements for translation specialists]. Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N.Karazina. Seriiia: Inozemna filolohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov. Kharkiv, 2021. Vyp. 94. S. 79–86.
- Fabrychna Ya.H. Suchasni tendentsii u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh perekladachiv [Current trends in the professional training of future translators]. Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriiia «Pedahohika i psykholohiia». Pedahohichni nauky. Dnipro, 2021. № 2 (22). S. 284–290.
- Chernovatyi L. M. Zmist navchannia maibutnikh filolohiv haluzevoho perekladu: kompetentnisnyi pidkhid [Content of education of future philologists of branch translation: competence approach]. Naukovi zapysky Ternopil'skoho natsionalnoho pedahohichnoho un-tu im. Volodymyra Hnatiuka. Pedahohika, 2017. № 4. S. 126–134.
- Kade O. Die Sprachmittlung als gesellschaftliche Erscheinung und Gegenstand wissenschaftlicher Untersuchung : Übersetzungswissenschaftliche Beiträge 3. Leipzig, 1980. P. 71–197.
- Kim O. D. T., Minh N. T. T. Improving speaking skill for technical students at IUH through experiential activities. Linguistics and Culture Review. 2021. № 5, p. 2365–2380. URL: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1983> (Last accessed 08.06.2024).
- Neubert A., Kent G. Shreve. Translation as Text. London: The Kent State University Press, 1992. 171 p.

Отримано: 17 вересня 2024 р.

Прорецензовано: 16 жовтня 2024 р.

Прийнято до друку: 30 жовтня 2024 р